

Sygn. akt I KK 253/22

POSTANOWIENIE

Dnia 15 grudnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Kala

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 15 grudnia 2022 r.

sprawy **K. S.**

skazanego za czyn z art. 224 § 1 k.k. i in.

z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 23 września 2021 r., sygn. akt IV Ka 772/21

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego Poznań Nowe – Miasto i Wilda w

Poznaniu z dnia 16 marca 2021 r., sygn. akt III K 572/20

postanowił

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy z urzędu skazanego K. S. – adwokat A. P. (Kancelaria Adwokacka w P.) kwotę 442,80 zł (czterysta czterdzieści dwa zł i osiemdziesiąt groszy), w tym 23% VAT, tytułem opłaty za sporządzenie i wniesienie kasacji;**
- 3. zwolnić skazanego od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego i wydatkami tego postępowania obciążyć Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

K. S. został oskarżony o to, że w dniu 06.06.2019 r. w S. w Sądzie Rejonowym w Wydziale II Karnym, w sprawie o sygn. II K [...] w trakcie ogłaszania wyroku wobec oskarżonego, groźbą bezprawną pozbawienia życia, wywierał wpływ na czynności urzędowe sądu uniemożliwiając ogłoszenie wyroku oraz splunął w kierunku stołu sędziowskiego, a ponadto w tym samym miejscu i czasie znieważył sędziego przewodniczącego Sądu Rejonowego w S. - P. L. kierując wobec niego słowa wulgarne i powszechnie uważane za obelżywe podczas i w związku z pełnieniem obowiązków służbowych, przy czym czynu tego dopuścił się w warunkach powrotu do przestępstwa, będąc uprzednio skazanym wyrokiem Sądu Rejonowego w W. z dnia 03.03.2009 r., sygn. II K [...], m.in. za czyn z art. 224 § 2 k.k. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, objętym następnie wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w J. z dnia 06.03.2013 r., sygn. akt II K [...], w pkt 5 sentencji na karę łączną 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności, którą odbywał w okresie od 06.09.2016 r. do dnia 03.12.2017 r. z zaliczaniem dnia 29.03.2008 r. i okresu od dnia 28.06.2008 r. do dnia 29.06.2008 r., tj. o przestępstwo z art. 224 § 1 k.k. i art. 226 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.

Wyrokiem z dnia 16 marca 2021 r., sygn. akt III K 572/20, Sąd Rejonowy Poznań - Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu, uznał oskarżonego K. S. za winnego zarzucanego mu czynu, opisanego powyżej, tj. przestępstwa z art. 224 § 1 k.k. i art. 226 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i za ten występki na podstawie art. 224 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył mu karę 10 (dziesięciu) miesięcy pozbawienia wolności. Wyrok zawiera również rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu.

Od powyższego wyroku apelacje wywiedli obrońca oskarżonego i oskarżony. Obrońca oskarżonego zaskarżył wyrok w całości, zarzucając mu:

1. na podstawie art. 438 pkt 2 k.p.k. obrazę przepisu postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 7 k.p.k. poprzez jego niezastosowanie i dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny dowodów z wyjaśnień oskarżonego oraz z zeznań świadków, w szczególności: D. J., P. K., B. R. oraz M. T. oraz notatek służbowych funkcjonariuszy Policji oraz art. 5 § 2 k.p.k. poprzez rozstrzygnięcie wątpliwości na niekorzyść oskarżonego, co w

konsekwencji doprowadziło do poczynienia błędnych ustaleń faktycznych co do popełnienia czynów zabronionych przez K. S., podczas gdy zarzucane mu zachowanie nie wypełnia znamion czynów zabronionych, nadto brak dowodów świadczących o popełnieniu przez oskarżonego przypisanych mu przestępstw;

2. na podstawie art. 438 pkt 4 k.p.k. rażąco niewspółmierność kary, wynikającą z niewłaściwego zastosowania ogólnych i szczególnych dyrektyw wymiaru kary z art. 53 § 1 i 2 k.k., i jej ustalenie w wymiarze rażąco surowym, tj. orzeczenie kary 10 miesięcy pozbawienia wolności, podczas gdy ocena zaistniałych w sprawie okoliczności obciążających i łagodzących, takich jak rozmiar wyrządzonej szkody, nagłe wzburzenie oskarżonego zapadłym wyrokiem, złożenie przez oskarżonego obszernych wyjaśnień oraz brak bezpośredniego naruszenia cielesności pokrzywdzonego uzasadnia orzeczenie łagodniejszej kary.

Podnosząc powyższe zarzuty, skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie K. S. od zarzuconego mu czynu, ewentualnie wymierzenie kary w łagodniejszym wymiarze.

W osobistej apelacji oskarżony przede wszystkim zakwestionował ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i wskazał, że doprowadziła ona sąd pierwszej instancji do błędnego ustalenia faktycznego, iż groźbą bezprawną pozbawienia życia, wywierał wpływ na czynności urzędowe sądu.

Wyrokiem z dnia 23 września 2021 r., sygn. akt IV Ka 772/21, Sąd Okręgowy w Poznaniu utrzymał zaskarżony wyrok w mocy i orzekł o kosztach procesu.

Od powyższego wyroku kasację wywiodła obrońca oskarżonego, która zaskarżyła wyrok w całości, zarzucając mu:

1. rażące naruszenie prawa procesowego, mające istotny wpływ na treść wyroku, w postaci art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 440 k.p.k., polegające na zaniechaniu rozpoznania sprawy niezależnie od kierunku i granic zaskarżenia oraz zarzutów podniesionych w apelacji wywiedzionej przez

oskarżonego i jego obrońcę od wyroku sądu I instancji, w wyniku czego doszło do utrzymania w mocy rażąco niesprawiedliwego i w konsekwencji wydanego z naruszeniem art. 224 § 1 k.k. w zw. z art. 115 § 12 k.k. rozstrzygnięcia tego sądu, albowiem podczas składania zeznań świadek P. L. nigdy nie twierdził, żeby którekolwiek słowa, które według niego miał doń kierować K. S., wzbudziły w nim uzasadnioną obawę ich spełnienia, co powoduje niemożność przypisania K. S. odpowiedzialności karnej na mocy wskazanego przepisu prawa materialnego;

2. rażące naruszenie prawa procesowego, mające istotny wpływ na treść wyroku, tj. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. w zw. z art. 5 § 2 k.p.k., poprzez zaniechanie przez Sąd Okręgowy w Poznaniu pełnego ustosunkowania się do wszystkich zarzutów apelacji dotyczących sposobu oceny dowodów, przez zaniechanie obowiązku ustosunkowania się w części motywacyjnej względem wszystkich istotnych dla rozstrzygnięcia okoliczności o charakterze faktycznym, a nadto poprzez dowolne przyjęcie przy rozpoznawaniu apelacji, że nie ma znaczenia to, że świadkowie nie pamiętają, ażeby K. S. kierował groźbę pod adresem P. L., ponieważ nie do nich była kierowana, pomimo że w notatkach służbowych sporządzonych bezpośrednio po zdarzeniu dokładnie opisali jego przebieg, a żaden z nich nie wskazał na zaistnienie groźby.

Podnosząc powyższe zarzuty, skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu i przekazanie sprawy sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu i utrzymanego nim w mocy wyroku Sądu Rejonowego Poznań - Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu pierwszoinstancyjnym.

W odpowiedzi na kasację, prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście bezzasadna.

Odnosząc się do zarzutu podniesionego w punkcie 1 nadzwyczajnego środka zaskarżenia należy stwierdzić, że wbrew temu co twierdzi obrońca,

okoliczność, iż świadek P. L. podczas składania zeznań „nigdy nie twierdził, żeby którekolwiek słowa, które według niego miał doń kierować K. S., wzbudziły w nim uzasadnioną obawę ich spełnienia” nie świadczy o tym, że orzeczenie sądu pierwszej instancji było rażąco niesprawiedliwie, a sąd odwoławczy, utrzymując je w mocy, dopuścił się rażącej i mogącej mieć istotny wpływ na treść wyroku obrazy art. 440 k.p.k. Autorka kasacji pomija bowiem fakt, że w piśmie do prezesa Sądu Rejonowego w S., sporządzonym w dniu 6 czerwca 2019 r., SSR- P. L. wskazał, że w związku z pełnieniem przez niego czynności służbowych związanych z rozpoznawaniem sprawy II K [...] Sądu Rejonowego w S., w dniu 6 czerwca 2019 r., bezpośrednio po ogłoszeniu wyroku, a przed jego uzasadnieniem, został w związku z treścią ogłoszonego wyroku wielokrotnie wulgarnie znieważony przez K. S., który splunął w jego stronę, a nadto sformułowaniem „zajebie cię” wyraził groźbę pozbawienia go życia. Autor pisma zaakcentował, że zachowanie oskarżonego nie tylko było obliczone na uniemożliwienie mu uzasadnienia wyroku, ale także wywołało u niego obawę realizacji groźby (k. 1). Przedmiotowy dokument został wymieniony w akcie oskarżenia wśród „innych dowodów do przeprowadzenia na rozprawie głównej” (k. 113 v.) i w konsekwencji został ujawniony na rozprawie głównej w trybie art. 405 § 3 pkt 1 w zw. z § 2 k.p.k. W oparciu o ten dowód, sąd pierwszej instancji poczynił nadto ustalenia faktyczne, które stały się podstawą wyroku. Podkreślenia wymaga, że wśród tych ustaleń znalazła się i konstatacja, że „zachowanie oskarżonego wywołało u sędziego obawę realizacji groźby” (k. 238). Nie można więc zgodzić się z twierdzeniem autorki kasacji, że orzekające w sprawie sądy „nigdy nie ustaliły, ażeby słowa, których wypowiedzianie P. L. zarzucał K. S., wzbudziły w nim jakąkolwiek obawę”.

W tym stanie rzeczy zarzut podniesiony w punkcie 1 kasacji należało uznać za oczywiście bezzasadny.

Na analogiczną ocenę zasługiwał zarzut podniesiony w punkcie 2 nadzwyczajnego środka zaskarżenia. Wbrew bowiem temu co twierdzi obrońca, organ *ad quem*, z pełnym poszanowaniem standardów wynikających z treści art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., rozpoznał zarzuty podniesione w apelacji, na co jednoznacznie wskazują wywody zawarte w pisemnych motywach wydanego przezeń orzeczenia. W szczególności należy w pełni zgodzić z instancją

odwoławczą, że okoliczność, iż świadkowie (funkcjonariusze z KWP [...] Referat w S., którzy konwojowali oskarżonego) B. R., D. J. i P. K. nie wspomnieli w swoich zeznaniach o fakcie wypowiedzienia gróźb pod adresem sędziego, nie oznacza, że K. S. w rzeczywistości takiej groźby, wyrażonej słowami „zajebię cię”, w stosunku do SSR- P. L. nie skierował. Należy bowiem pamiętać, że zdarzenie miało charakter nagły i wymagało natychmiastowej, stanowczej interwencji funkcjonariuszy, którzy nie byli przy tym bezpośrednimi adresatami wypowiedzi oskarżonego. W tych okolicznościach, naturalnym jest, że świadkowie mogli nie zakodować wszystkich wulgarnych słów wypowiedzianych przez oskarżonego, w tym krótkiego zwrotu „zajebię cię”. Wspomniana zbitka słowna, choć bez wątpienia mogła wywołać u jej bezpośredniego adresata uzasadnioną obawę spełnienia groźby, z pewnością nie była najbardziej wulgarnym i „oryginalnym”, a tym samym zapadającym w pamięć, zwrotem używanym przez K. S. podczas tego zajścia. Zauważyć przy tym należy, że zarówno z treści zeznań świadków B. R., D. J. i P. K., złożonych w postępowaniu przygotowawczym, jak i z treści notatek zawartych w ich notatnikach służbowych jednoznacznie wynika, że przedstawione tam opisy zdarzenia z dnia 6 czerwca 2019 r. nie zawierają pełnego katalogu słów kierowanych przez oskarżonego pod adresem sędziego P. L.. Oceniając zarzut podniesiony w punkcie 2 kasacji nie sposób również nie wspomnieć, że *naruszenie reguły in dubio pro reo możliwe jest jedynie w sytuacji, gdy po przeprowadzonym prawidłowo postępowaniu dowodowym i odpowiadającej standardom wynikającym z art. 7 k.p.k. ocenie materiału dowodowego, nadal istnieją niedające się usunąć wątpliwości, które sąd rozstrzyga niezgodnie z kierunkiem określonym w przepisie art. 5 § 2 k.p.k.* Oznacza to, że w przypadkach, w których skarżący kwestionuje ocenę poszczególnych dowodów, nie może być mowy o naruszeniu art. 5 § 2 k.p.k. Zarzuty obrazy art. 7 k.p.k. i art. 5 § 2 k.p.k. mają bowiem charakter rozłączny (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 grudnia 2019 r., IV KK 651/19). I z tej perspektywy analizowany zarzut jest zatem nieprawidłowy.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy uznał kasację za oczywiście bezzasadną i orzekł o jej oddaleniu na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Rozstrzygnięcie o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej K. Strońskiemu przez obrońcę z urzędu oparto na przepisach § 2 pkt 1, § 3, § 4 ust. 1

i 3 oraz § 17 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 18 ze zm.). Wbrew bowiem temu, co twierdzi skarżąca, stanowisko Trybunału Konstytucyjnego wyrażone w wyroku z dnia 23 kwietnia 2020 r., sygn. akt SK 66/19, dotyczącym rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. poz. 1801) i osadzone na gruncie stanu faktycznego związanego z postępowaniem cywilnym, nie uzasadnia odstąpienia od stosowania przepisów powołanego wyżej rozporządzenia z dnia 3 października 2016 r. w procesie karnym, gdzie zasady wyznaczania obrońcy z urzędu regulują m.in. § 2, § 3 i § 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2020 r. w sprawie sposobu zapewnienia oskarżonemu korzystania z pomocy obrońcy z urzędu (Dz.U. z 2020 r., poz. 1681) – por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2022 r., V KK 670/21 oraz uzasadnienie zdania odrębnego do punktu II. wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 31 marca 2021 r., IV Ka 85/21.

Z uwagi na trudną sytuację finansową skazanego, Sąd Najwyższy zwolnił go od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego i wydatkami tego postępowania obciążył Skarb Państwa (art. 624 § 1 k.p.k.).

[as]

I.n